

CODE SOCIALE ONDERNEMINGEN – JURISPRUDENTIE

Periode januari 2019 – augustus 2019

De Principes van de Code Sociale Ondernemingen geven richting in hoe een sociale onderneming zich dient te organiseren. Echter, het biedt niet altijd een concrete vertaling naar *hoe* een onderneming een principe moet invullen of waar een sociale onderneming precies aan moet voldoen. Het interpreteren van de toepassing op de Principes, en daarmee de beoordeling over toelating, doet de Review Board altijd met grote zorgvuldigheid. Wanneer wordt afgeweken van een principe, of er concrete invulling aan gegeven wordt, wordt dit vastgelegd in de jurisprudentie die als aanvulling dient op de originele tekst in de Code en vanaf dat moment voor alle nieuwe aanmeldingen geldt. Twee keer per jaar wordt deze jurisprudentie samengevat en op de website geupdate.

Grondslag Impact First

Besluitvorming omtrent aanmelding meerdere entiteiten:

Indien een onderneming uit meerdere entiteiten bestaat, geldt dat de gehele groep van ondernemingen zich aanmeldt voor het Register. Voorop staat dat het voor een buitenstaander duidelijk moet zijn dat het hele bedrijf, danwel merknaam, opgenomen is in het Register Sociale Ondernemingen.

a. Franchise: de gehele groep van franchises meldt zich aan voor het Register. Dit betekent dat een individuele franchisenemer zich niet afzonderlijk kan aanmelden voor het Register. Bij de beoordeling vragen we ook het franchise-contract uit: in het franchise-contract dient de franchise-nemer zich te committeren aan de Code-principes zoals deze worden nageleefd door de franchise-gever. De franchisenemer hoeft niet apart impact te meten, of met stakeholders in dialoog te gaan, maar levert wel benodigde data aan, en werkt mee met onderzoeken van de franchise-gever op deze onderwerpen.

b. Groep van juridische entiteiten: indien een onderneming onderdeel is van een grotere groep van juridische entiteiten, en/of valt onder een moedermaatschappij, kan alleen de groep als geheel zich aanmelden voor het Register.

c. In het geval van een logische economische eenheid: als een moeder-onderneming 100% aandeelhouder is over een dochteronderneming, is dit een voldoende borging van de maatschappelijke missie bij de dochteronderneming. Is moeder-onderneming geen 100% aandeelhouder, dan dient in de overeenkomst tussen beide partijen de missie te zijn vastgelegd en gelden er voorwaarden voor ontbinding.

Besluitvorming omtrent franchises:

In het geval dat de sociale onderneming een franchise is, wordt het geheel van franchises beoordeeld op impact first. De missie dient geborgd te zijn in de franchise-overeenkomst, deze bevat in elk geval de volgende elementen:

- Franchisenemer verklaart de maatschappelijke missie van de franchisegever te zullen volgen.
- Er gelden voorwaarden voor ontbinding indien de maatschappelijke missie niet wordt nageleefd.

Besluitvorming omtrent commerciële activiteiten:

Als de gemeente een klant is van de onderneming, en de onderneming concurreert met andere marktpartijen, wordt dit als commerciële inkomsten beoordeeld.

Principe 1 Missie: geborgd en inzichtelijk

Besluitvorming omtrent jaarlijks publiceren impact rapport (art 1.2.3)

De mate van complexiteit die een impactmeting of –rapportage dient te bevatten is afhankelijk van de grootte, volwassenheid en impactgebied van de onderneming. De Review Board volgt hierin het Impactpad, waarin impactmeting wordt onderverdeeld in verschillende ‘trede’s’. Dit betekent dat het bij sommige ondernemingen voldoende is om ‘output’ te meten (trede 3), waar van andere ondernemingen verwacht wordt meer diepgaande ‘effecten’ te meten (trede 4). Deze uitgebreide impactmeting dient met regelmaat uitgevoerd te worden (dus niet ‘jaarlijks’ zoals in de Code wordt genoemd). Deze impactmeting vormt een framework om in de daaropvolgende jaren output bij te houden en dit te kunnen interpreteren aan de hand van het framework. Wel mag van een onderneming verwacht worden dat zij jaarlijks een publicatie op output-niveau maakt en publiceert.

Besluitvorming omtrent uitwerking missie in (jaar)plan (art. 1.2.1)

Het is geen hard toelatingscriterium om een jaarplan met concrete (impact)-doelstellingen te hebben. De onderneming dient een Theory of Change of vergelijkbaar document te hebben geformuleerd, waaruit in ieder geval haar missie, visie, strategie en dus (ruim geformuleerde) impact-doelstellingen blijken. Het streven blijft echter wel dat een onderneming een (jaar)plan met concrete impact-doelstellingen formuleert.

Besluitvorming omtrent borging missie in statuten (art. 1.1.1)

De Code Sociale Ondernemingen beoordeelt niet of de beoogde impact goed genoeg is. Duidelijk moet worden welke verandering de onderneming wil bewerkstelligen en hoe zij dit doet.

Principe 2 Relevante stakeholders: bepaling en dialoog

Besluitvorming omtrent rapporteren over uitkomsten dialoog (art. 2.2.4)

Het opstellen van een profielschets (art. 2.1.) en voeren van een stakeholderdialoog (art. 2.2.) kan tevens geïntegreerd worden in een Theory of Change, impactmeting of vergelijkbaar document. In dit geval is het niet noodzakelijk alle relevante stakeholders zoals benoemd in art. 2.1.1. op te sommen, maar is een selectie van de meest relevante stakeholders voor de impact van de specifieke onderneming voldoende. ‘Betrokken’ betekent dat stakeholders niet alleen van informatie voorzien wordt, maar ook om input gevraagd wordt. Het is geen toelatingscriterium om stakeholders bij andere zaken van de onderneming te betrekken. Wel dient de onderneming, eenmaal opgenomen in het Register Sociale Ondernemingen, het verbeterplan n.a.v. de peer review, alsmede andere relevante documenten te delen met haar meest relevante stakeholders.

Besluitvorming omtrent stakeholderbepaling (art. 2.1)

Voor de profielschets is het voldoende om een opsomming met toelichting te maken van stakeholders van de onderneming, aan de hand van de hierboven opgesomde typen stakeholders (zie ook het format hiervoor op de [hulpmiddelen-pagina](#)).

Principe 3 Financiën: in overleg en zorgvuldig afgewogen

Besluitvorming omtrent gematigd beloningsbeleid (art. 3.2.5)

Bij een ‘gematigd beloningsbeleid’ wordt de Wet Normering Topinkomens (WNT) als bovengrens gehanteerd.

De Code Sociale Ondernemingen volgt te allen tijde de wettelijke kaders rondom loonbeleid. Dit betekent dat indien een onderneming verplicht is een CAO te volgen, er geen separaat loonbeleid gevormd dient te worden. Hierbij dient echter altijd de factor arbeidsvoorwaarden tussen hoogste en laagste beloning door de onderneming geformuleerd, en gepubliceerd op de website te worden (art. 5.1.1.v).